

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPĂRHIIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

DISCURSUL

Prea Sfinției Sale Dr. GRIGORIE GH. COMȘA, Episcopul Aradului,
rostit la Congresul preoților misionari.

*Inalt Prea Sfințite Stăpâne,
Preasfințiți Părinți,
Prea Cucernici Părinți și Frați,
Domnilor,*

Mântuitorul nostru Iisus Hristos prevestind odinioară lățirea Evangheliei Sale, zicea Ucenicilor: „Fericiți ochii, cari văd cele ce voi vedeți”, Luca 10 v. 23). Așa zic eu astăzi: Fericiți cei cari vă pot vedea pe voi Apostolii ai neamului românesc veniți din blânda Basarabia și dulcea Bucovina, precum și din micul, dar mândrul Regat de Ieri, întruniți în Aradul României Marii Noi clericii din episcopia Aradului, aparținătoare Mitropoliei marelui Șaguna, Vă primim cu brațele deschise, împlinind povața sfântului Apostol Pavel către Filipeni: „Cu orice îndemn care este întru Hristos, cu orice mângăiere a dragostei, cu orice împărtășire a Duhului, cu orice milostivire și îndurare: împliniți bucuria mea ca să gândiți la fel, având același iubire, același suflet, aceeași cugetare”. (Filip. 2 v. 1—2).

Cât de mult se potrivesc aceste cuvinte sfinte spre a ne face atenți că mai ales noi, slujitorii Altarului suntem datori a gândi la fel, a munci la fel, având același suflet, pătruns de dragostea lui Hristos. Picăturile de rouă, găsească-se ele pe firicelele de iarbă din orice parte a pământului românesc, răsfrâng la fel razele soarelui. Același freamăt al frunzelor și același murmur al apelor din împărăția naturii, sunt pentru noi simboluri ale aceleași simțiri și lucrări, care trebuie să penetreze întreg trupul slăvitei noastre biserici ortodoxe din Patriarhatul României.

Puterea omenească nu este capabilă să intervertească legile vecinice ale naturii văzute. Un mare adevăr a spus marele matematician francez Poincaré zicând: „Nunquam praescriptos transibunt s' dera fines”. Nu se va găsi nici o putere omenească să schimbe ordinea stelelor, dar se găsească minți omenești, cari încearcă a perverti legile sufletului omenească, fie că ar voi să-i abată peste tot dela comunicarea cu Cele nevăzute, fie că ar dori ca această comunicare să se facă după dorinți tănuite și subversive.

Nu este priveliște mai tristă în lumea aceasta decât un suflet spoliat de darurile lui și de comorile lui. O grădină cu florile rupte încă trezește tristețea, dar atunci cum nu ne-am întrista, dacă am vedea sufletele noastre românești spoliata de frumusețea ce li-o împrumută legea străbună? Cum nu ni-am simțit avertizați, când gândurile minții și bătăile inimilor noastre ar fi primejduite să se îndrepte spre interese străine de menirea noastră românească și ortodoxă?

Adevărul este că odată cu urzirea României Mari s'a pornit cea mai înverșunată propagandă împotriva bisericii ortodoxe române, care ni-a păstrat unitatea sufletului românesc. Câtă vreme alte biserici, din alte țări sunt lăsate în pace, — biserica noastră a devenit obiectivul unor atacuri pe cât de subversive, pe atât de sistematice. Ni se aruncă în față de către câțiva indivizi aflați în slujba baptismului dolarizat, că nu am cunoaște calea sfințeniei. Suntem acuzați că niciodată nu ne-am privit cu ochii larg deschisi spre a ști cari ne sunt însușirile și ce trebuie să mai facem spre a le îmbogăți. Deși am pornit de mult pe calea formării adevăratelor suflete, ni se aruncă în față cu noroii de către omenii cari până eri nu cunoșteau adevăratul înțeles al cuvântului „român” și cred că ne vor transforma peste noapte făcându-ne bapțiști.

Firește că o acțiune mai militantă a bisericii noastre se impune nu numai din pricina ivirii sectelor. Se impune o muncă mai febrilă și mai concentrată pentru că, sunt mulți oameni cari nu volesc să mai știe de Dumnezeu, nu se rușinează de semenii lor, nu mai țin seamă de legea părinților lor și de condițiile sigure ale viitorului fericit. S'a cam pervertit raportul dintre stăpân și supus, părinte și fiu și ne dorim de multe ori ca după un lucru al trecutului, când vedem că lipsește simțul de autoritate și respect. Se aude că ar fi poate printre noi, — oameni laici sau preoți, cari fac cele ce nu se cad, vor fi câțiva nedrepti, vicleni, lacomi, răi, mincinoși, fățarnici, pizmași, nestatornici, nemiloși, neînfrânați, dar aceasta nu însemnează ca să cădem în greșala de a critica numai și a nu a căuta căile de îndreptare.

Din nenorocire mulți nu știu să facă altceva decât să arunce cu noroi. Pesimismul împreună cu interesul meschin, se rostogolește ca o avalanșă peste corpul neamului pentru a-și produce decepții și desolări. Noi slujitorii Altarelor sfinte nu trebuie să privim aiurii asemenea manifestări, ci să ne aducem aminte de Cel ce a zis către iudeii cari crezuseră întrânsul: „*De vești petrece voi întru cuvântul Meu, cu adevărat uce-nici al mel sunteți*” (Ioan 8. v. 31.)

Nu ne putem plânge că Statul nu s'ar îngriji de soarta noastră materială. Nimeni nu ne oprește să muncim umăr la umăr și nu cred să fie între noi cineva care să spună că a cerut ceva în numele lui Hristos și nu i s'ar fi dat ca bucuria lui să fie deplină. Avem 18 episcopii puternice, episcop la armată, vr. 7 arhieri titulari, un corp de preoți misionari plătiți de stat. Avem condițiile unei activități unitare și viguroase, avem popor viguros și iubitor de biserică.

Poporul nostru este religios. Acest adevăr l-a constatat în luna Iunie 1928 și trimisul anglican I. N. Douglas, — trimisul arhiepiscopului de Canterbury în România, exprimându-și în interviu-urile admirația deplină pentru religiozitatea poporului nostru. Fie-mi îngăduit să relev aici o dovadă elocventă de felul cum poporul nostru știe să-și arate dragostea către slujitorii Sfântului Altar. În ziua de 16 Septembrie 1928 am cercetat pe credincioșii mei din comuna Pădurani, jud. Severin. Nici odată nu voiu uita primirea ce mi-au făcut-o Tot poporul, cu preotul în frunte a venit la gară. De aici un car tras de patru boi, înconjurat de mulțime, Ni-a dus la sfânta biserică. După sf. slujbă împreună cu predică în același chip Ne-am întors la gară. Bătrâni și tineri, bărbați și femei plângeau cu lacrimi de bucurie. Din micul tren de pădure priveam emoționat, mulțimea, care văzuse pe primul episcop intrând în comuna lor. Mulțimea privea după noi iar dela o vreme, sub conducerea preotului, se întoarse spre casă.

Este inutil să insistăm a dovedi religiozitatea poporului nostru. De reținut este că toate împrejurările indicate mai sus facilitează munca noastră concentrică Prea stăm izolați; avem un suflet, dar trebuie să vedem că este penetrat de același duh. Nu e vremea decepțiilor sau tănguirilor, ci a celor mai nelertătoare mustrări pentru noi dacă nu ieșim din izolarea de până acum. Să nu ne amăgim pe noi înșine, în ziarul Glasul adevărului dela Buzău (10 Aug. 1928). d-l profesor M. Mihăileanu dela Pitești zice că: „Inzadar se mai iau măsuri spre a stârpi culburile de adventiști, pe câtă vreme dăinuiesc mai pretutindeni, sate și întregi orașe de necredincioși, cari deși cu numele se dau drept creștini, habar nu au, nici de sfintele biserici, nici de mântuitoarele ei porunci și îndatoriri Să căutăm, aşadar, să directivăm degrabă și cu osârdie în casele noastre, mai înainte de a purcede să facem curățenile și pe alții. Preotul Gh. Negură în numărul pe Iulie 1928 al revistei Biserica ortodoxă Română vorbește despre învățătorii cari au uitat Psalmul 50 lea, despre credincioșii cari păraseau biserica chiar în clipa când preotul urca amvonul, despre intelectuali cari nu se împărtășesc cu sfintele taine, despre lipsa creșterii religioase și de asaltul asupra ierarhiei și a cultului religios.

Lângă acest tablou trist vedem și nepotrivitele atacuri la adresa clerului și a conducătorilor supremi ai bisericii. Vedem atacuri sistematice și câte alte neajunsuri, cari trebuiesc să ne desmeticească. Tre-

bute să simțim că lumea e în drept a cere dela noi abnegație și conștiințiozitate, și în loc de campanii unii împotriva altora să dăm lumii Icoana adevărată de cece însumă muncă și forță în ogorul sufletelor

Smerenia mea găsește că nu suntem în situația primejdioasă de a sta de teamă că încercând a merge înainte va trebui să pierdem poziția avută, Avem forțe vii, tainice cari nu ne lasă să descurajăm căci zice sf. Apostol Pavel: „*Sunt bucuroși de slăbiciuni, de defăimări, de prigoniri, de strâmtori pentru Hristos, căci când slăbesc atunci sunt tare*” (II. Cor. 12). Suntem în situație să mobilizăm toată vitalitatea noastră de biserică misionară. Starea de inerție este soarta celor slabi, Ferească bunul Dumnezeu ca să ni se spună că trăim în inerție Dacă asupra unui corp material nu se exercită din afară vre-o înfrângere, corpul rămâne în repaos iar dacă corpul este în mișcare însă mișcarea nu e turburată de nimic, corpul continuă a se mișca în același direcție. Starea de inerție se schimbă deci prin forțe, cari produc schimbarea stărei de repaos sau de mișcare a corpurilor.

Nu vă așteptați la teorii de Fizică, căci am spus acestea pentru a înțelege mai bine că și starea de repaos a Indiferentismului religios ca și a atitudinii inamice față de spiritul religios, trebuiesc îndreptate prin forțele vii ale sfintei noastre biserici ortodoxe, în jurul cărora trebuie să se concentreze toată atenția noastră, a acelora cari ni-am adunat aici în numele lui Hristos. Dacă odinleară Grecii, în vremuri de decepție, auzind cuvântul „Marathon” se însuflețeau și cădeau la înțelegere împotriva inamicului comun, tot astfel și noi slujitorii Altarelor auzind zilnic cuvântul Hristos iar nu numai în clipe de decepție, să facem neamul nostru românec până la cei din urmă fiu ai său să vadă și înțeleagă că „Hristos în mijlocul nostru este și va fi”.

Căci ce vedem oare în jurul nostru? Ne bucurăm că de pildă Regele Albert al Belgiei în Iulie 1928 a vizitat Congo-ul african și misiunile catolice de acolo, Numeroase orduri și congregații lucrează acolo din centre înfloritoare de evanghelizare între popoarele înapolate. Dar ne întristăm când vedem că bisericele confesiunilor dela noi nu caută calea păcii între locuitorii țării. Un episcop romano-catolic este lertat pentru atitudinea potrivnică țării (Majth) și totuși cu banii pe care statul român îi pune la dispoziția preoților de sub jurisdicția Episcopului, — se ajută școale și instituții culturale din Ungaria. „*Telegraful român*” din Sibiu (12 Septembrie 1928) cere ca ajutoarele de stat date bisericilor cari fac asemenea propagandă, — să fie reduse. Noi cu durere înregistrăm asemenea lucruri, ca unii cari am dori să auzim despre mișcări pur religioase și sincere. Sinceritatea și religiozitatea adevărată sunt semne și ale patriotismului curat. Noi voim întâlni re la muncă binepricepută pe teren social, caritativ cu alte confesiuni și aceasta fiindcă știm că, pe lângă încercările abstracte și teoretice ale congreselor bisericești mondiale, pot avea rol covârșitor și acțiunile de muncă spre a se realiza mult dorita unire a bisericilor.

Unui creștin ortodox bun poate să-i placă faptul că la Sydney . . . . , zece state mari s'au întrunit la Congres euharistic și că acolo reprezentanții Belgiei au vorbit despre Sf. Euharistie și datorita față de Fecloara Maria, al Angliei despre martirii sf. Euharistii și încrederea lor în Fecloara Maria.

Te umpli însă de durere când vezi echivocul manifestațiilor, cari au avut loc la Satu-Mare în luna Septembrie a. c. în legătură cu Congresul Ligii Populare Catolice. Episcopul Majlath a îndemnat la iubire chiar față de cei de altă credință, dar în fond acolo la Satu-Mare, s'au făcut demonstrații maghiare, căci ce au căutat steagurile albe, încrustate cu semne de inimi sângerânde, — pe cari le purtau fetele de școală Ce și cum s'a făcut că s-au auzit numai cuvinte unguerești când este știut că Șvabii erau de față în număr considerabil?

Liga Poporală Catholică are Statute aprobate de guvernul român. Scopul ei este „să unească poporul romano-catolic de pe teritoriul Ardealului anexat la România și a dezvolta în popor fidelitate și alpierea către biserică . . . . urmărind întrebunțarea forțelor morale și materiale ale romano-catolicilor în serviciul activității evlavioase, științifice-literare și social-caritative”. Ea este alcătuită astfel că în comitet și comisia administrativă are ca membri persoane din serviciile administrative bisericesti dela Episcopii, Capitluri și statusul romano-catolic. Este bine de știut că la romano-catolici se țin și misiuni populare de 8 zile. Se remarcă o febrilă mișcare a Congregațiilor și ordurilor.

Intrebarea este ce fac reformații sau calvinii dela noi?? Amintim mișcarea pornită dela Cluj sub denumirea de „săptămâna mare”. — Instituția această intrunește pe preoții reformați, directorii și profesorii de licee și alte școli, apoi pe episcopii, presbiterii bisericilor și membrii familiilor lor. Ca și la Liga poporală catolică așa și aici vedem că poporul este făcut părtași de curentul vieții religioase-culturale. Aceste instituții nu sunt simple întruniri de preoți, ci poporul, masele, participă și el, este tras în sferile preocupărilor misionare. „Săptămâna mare” a calvinilor urmărește aflarea metodei păstoririi sufletești tipice, „cultivarea gloriei trecutului”, — comemorarea scriitorilor calvini celebri, formarea opiniei publice calvine, chemarea presbiterilor, problemele sociale, misiunea internă. Se menține legătura cu Uniunea femeilor calvine. Asemenea întruniri, numite „săptămâna mare” sa-u ținut în anii trecuți în sf. Gheorghe Târgu-Mureș, — Aiud și Brașov iar în anul acesta în Turda. Dimineața între orele 9—11 s'au ținut citiri biblice despre: Vestitorul Cuvântului, Păstorul, Omul, Învățăcelul, Fratele. Dela 11—21 până la ora 1 au urmat lecții științifice despre adevărurile Calvinismului lupta pentru calvinism, Catehismul dela Heidelberg, Predestinația etc. între orele 4—6 după masă s-au ținut conferințe, dela 6—7 convorbiri libere iar seara dela 7—8 au avut loc serate religioase în biserică despre teosofie și spiritism, despre diferiți poeți calvini (Arany etc.) despre „lupta între două generații” etc.

N'a lipsit din spiritul calvin partea națională pur profană, lipsită de nota creștină. Voim să învățăm de aici? Toți oamenii de conducere și răspundere ai scumpel noastre țări pot vedea că și noi avem datoria a ne fortifica biserica strămoșească. La Turda toți calvinii, — la încheierea săptămânii mari au dat pilda unei demonstrații de solidaritate în simțire unguerească.

Firește aceste lucruri ne vor servi ca îndemn la munca solidară în locul izolării ucigătoare. Ar fi să vorbim și de frații noștri din strana stângă, cari nu se simt decât cu numele despărțiți de noi, cum a spus ziaristul N. Rusu-Ardeleanu, în conferința ținută

în August a. c. în cadrul cercului „Solidaritatea” la Mănăstirea Neamțu.

Di. Rusu-Ardeleanu zicea atunci despre dânsii: „Ar trebui să nu-i considerăm români adevărați pe frații greco-catolici din Ardeal, dacă n'am spera că într-o zi, și nu târziu, ei vor renunța la unirea cu Roma pe care le-au impus-o o stăpânire străină și vitregă la 1700, făcând unirea dorită de cele 12 milioane de români ortodocși, cu biserica națională, de care dușmanii l-au rupt, și schimbând suveranitatea papală internațională, cu păstoria națională a patriarhiei din București. Aceasta va însemna în adevăr unificarea sufletească a tuturor românilor și un pas real de consolidare a țării românești, prin care atâtea grave probleme de viață internă s'ar deslega dela sine”.

Acești frați ai noștri sunt și ei amenințați de urgia baptistă. În comuna unită Bicz (jud. Neamțu) s'au făcut baptiști peste 50 persoane și totastfel au trecut la baptiști mulți uniți din Gurba și Minișul de sus (jud. Arad).

Firește că dolarul american face posibil ca baptiștii dela noi să trimită delegați la Congresul din Canada iar în țară țin congrese din oraș în oraș. Iată dar că și sub raportul mișcărilor ce le vedem la alte credințe se impune o muncă unitară la noi în biserică. Primejdiile comune reclamă concentrarea tuturor forțelor.

III.

În cele două părți ale expunerii de până acum am arătat cauzele interne și externe, cari ne îndeamnă să fim mai activi. Chiar instituirea preoților misionari speciali, arată că era nevoie de o activitate mai intensivă în bisericele noastre. Biserica noastră își dă seama și de urmările grave ale războiului pe teren sufleteș. Ea s'a pus pe muncă și cu toate stările nefavorabile cari influențează munca ei, — această biserică este în plin progres. Firește că nu a fost lucru ușor așezarea cea nouă administrativă potrivit cu noua lege, pe cari suntem datorii a o aplica în spiritul ei iar nu a face critici peste critici. Trebuie să creștem creștini buni, cari să-și dea seama de importanța legii de unificare a bisericii, căci numai strică cel cari critică fără să fi căutat a aplica acea lege! Ortodoxul ortodoxiei noastre la Senat, I. P. Sf. arhiepiscop și mitropolit Nicolae al Ardealului spunea că ne trebuie: *oameni întregi*, caractere morale neînfrânte, suflete renăscute, *conștiințe purificate*, cari să știe interpreta scopurile vieții și să aibe tăria morală de a le traduce în faptel”. I. P. Sf. Sa de pe tribuna senatului a apelat la noi, la cler, ca să formăm acești oameni prin misionarism militant, făcând pe oameni să înțeleagă că și prin noi grădește astăzi Dumnezeu. Acest apel este isvorât din cunoașterea realităților vieții noastre sufletești. Cum nu vom asculta deci glasul arhipăstorului îngrijit de soarta bisericii sale?

Încercări și năzuințe sporadice se fac în tot cuprinsul Patriarhiei Române. S'au înființat o mulțime de Parohii și protopopiate noi. Conferințele pastorale, cercurile preoțești sunt în plină activitate. În parohii s'au înființat comitete culturale, cari aranjează conferințe cu subiecte religioase-morale. Au luat ființă comitete moralizatoare în eparhia Râmnicului și cu bucurie citesc (Renașterea din Craiova) de pildă că în parohia Valea-Boului din jud. Dolj, — acest comitet a împăciuit pe unii locuitori certați cu soțiile

lor, a oprit pe credincioși dela minciună și beție și a dus aproape 100 de suflete la Taina Sf. Mărturisiri. Opera caritativă a dat un rezultat frumos în această parohie. Aproape 17.000 lei s'au împărțit într'un an.

În eparhia Aradului s'au înființat fonduri ale săracilor aproape în fiecare parohie precum și la Centrul Episcopiei. În toate eparhiile se înființează biblioteci prin parohii. La Arad, Chișinău, Oradea-Mare, Râmnic, Buzău, București, se editează Biblioteci religioase.

În mitropolia Ardealului în cele mai multe parohii s'au înființat societățile tinerimei „Sf. Gheorghe”.

Noi credem că dacă în toate parohiile Patriarhiei Române s'ar înființa

1. Societățile tinerimei „Sf. Gheorghe”.
2. Comitetele moralizatoare.
3. Fondurile săracilor

și 4. Un Institut de misiuni la București, — vom face un progres uriaș.

Luând misiunea internă în accepția riguroasă a cuvântului putem lua pildă dela bisericile din Apus. Acolo pentru întărirea în credință și interiorizarea vieții religioase în popor se face propagandă apologetică în și afară de biserică. La misiunea internă aparțin misiunile populare și exercițiile spirituale. Aici aparține apostolatul laic. Mamele preoților pe alocurea au reuniri speciale și joacă rol deosebit în viața parohială. Laicii se organizează și îndeamnă lumea să asculte predicile preoților. Unde nu poate catehiza preotul, se angajează la muncă laici bine pregătiți și cu simț educativ, se organizează ore de religie în cadrul societăților tinerimii, în reuniunile de servitoare, în spitale, temnițe. Pentru adulți se țin conferințe religioase în afară de biserică. Laicii fac propagandă și pe terenul sfințirii omului. Părinții, învățătorii, catheții îndeamnă la cercetarea bisericii și împărtășirea cu sf. Taine. Laicii fac coruri, cercează pe cei bolnavi și în acest scop se organizează spre a putea ajuta și materialcește pe cei aflători în spitale. Cum nu ar putea la noi membri comitetelor parohiale să se împartă pe străzi, pe sectoare, în parohie și să ducă vești familiilor din acele părți despre viața parohială, să înștiințeze pe preot despre întâmplările din familie, ca preotul să-și poată face datoria nechemată!!!

Apostolatul laic e caracterizat frumos prin cuvintele: „noi datorim suntem pentru frați să ne punem sufletele” (I. Ioan 3 v. 16). Prin organizarea muncii caritative, prin învățatură în afară de biserică multe pot face laicii. În Freiburg caritatea creștină catolică are și organizație centrală cu un palat uriaș și cu o vastă literatură caritativă. Are comitete aproape în toate parohiile și se ocupă de săraci, de orfani, de copii rău crescuți etc.

Dar munca caritativă caută să înlăture numai mizeria deja ivită. Trebuie și o activitate socială pe lângă cea caritativă spre a preveni încordările ce le poate provoca mizeria economică și socială. Să luminăm poporul asupra rețelilor sociale, despre drepturile și datoritiile sociale. Să lămurim poporul că nu lupta de clasă, nu idea de revoluție, vor aduce dreptatea socială. Lumea cere tot mai multe drepturi, dar noi să-i arătăm că are mai multe datorii de îndeplinit față de ceea ce crede că are. Să mergem în popor și să-i învățăm în cadrul unor producții culturale,

cum să crească copiii, cum să-și poarte gospodăria, să facă economie, curățenie, cooperative etc.

Îngrijirea adulților este o altă problemă a operei misionare. Profesorii de religie trebuie să facă pe elevii de liceu a simți cu biserică, „sentire cum ecclesia”. În centrele universitare germane, profesorii ai facultăților teologice țin cursuri serale cu subiecte științifice-religioase, servicii divine cu spevedanie și împărtășire. Studenții sunt grupați în corporații religioase spre a se săvârși partea religioasă pe care o nesocotesc organizațiile studențești pur profane. Chiar absolvenții de universități în Germania sunt grupați în mai mult de 12 societăți creștine. Înainte cu 20 de ani s'a înființat în America de Nord Asociația Cavalerilor lui Columb, care organizează ajutorarea membrilor ajunși la răspântie. Asociația ajută pe cei cari fac neguțătorie și sunt amenințați de concurențe, are hoteluri, cluburi, instituții caritative, voind să contrabalanseze prin acțiune creștină grupările liber-cugetătorilor organizați de model în asociații de sprijin mutual.

Ar mai rămâne să ating pe scurt și problema sectară. Sunt dispunzată însă a o face, fiind anunțat un frate misionar din eparhia Hotinului, care va face o expunere specială. Indic numai ca orientare că două mijloace sunt pentru combaterea sectarilor: 1. sistemul păstoririi sufletelor trebuie amplificat spre a se simți fiecare suflet atras în curentul vieții creștine și 2. Adevărurile credinței să fie cunoscute de masele largi ale poporului. Pe cei rătăciți nu cu poliția îi vom readuce, ci în numele lui Hristos. Câmpul vast al pastoritii individuale trebuie mai des încercat. Dacă Mântuitorul ar fi așteptat să fie chemat de Zahau, poate niciodată nu ar fi intrat în casa acestuia. Să căutăm deci, ca Păstorul cel Bun, pe cei rătăciți.

În cadrul preocupărilor semnalate de Smerenia mea cred că se vor desfășura desbaterile acestui rar Congres. Am insistat mai mult spre a vă fi și eu de folos cu ceva chiar înainte de a intra în lucrările Congresului. În această clipă nu pot îndeajuns să mulțumesc lui Dumnezeu că Eu, nevrednicul său slujitor am fost învrednicit a convoca acest Congres din încredințarea Sf. Sinod. Emoționante erau clipele când primeam știri oficiale despre sosirea Fraților Voastre între noi cu scopul de a ne sfătui asupra călilor de mântuire a sufletelor. Fiți bine veniți în numele conștiinței creștine ortodoxe, care va trebui tot mai mult adâncită și limpezită. Bunul Dumnezeu să Ne ajute a porni împreună pe calea evanghelizării care să sguđue conștiința publică a țării și să scoată tot mai mult la lumină necesitatea de mântuire a sufletelor și lupta împotriva păcatului. Nu pentru că avem sectanți trebuie să pornim la luptă comună, ci fiindcă o ofensivă creștină puternică va forma conștiința ortodoxă, singură capabilă să ne facă mai fericiți și ca cetățeni ai Scumpel Români de sub sceptrul M. S. Regelui Mihai I.

Curaj la muncă ne insuflă onoratele autorități civile și militare, cari au binevoit a ne onora cu prezența lor. Le mulțumesc din inimă pentru atenția distinsă, manifestată față de noi. Mulțumesc d-lui Ministru al Cultelor pentru trimiterea unui delegat în persoana d-lui Inspector general Dr. M. Ienciu. Mulțumesc I. P. S. S. Chirlarhi cari au ținut să trimită preoți misionari la Arad. Mulțumesc I. P. S. Mitropolitului Gurie al Basarabiei, P. S. Roman al Orăzilor și P. S.

arhieru Grigorie Leu Botoșăneanul că au venit între noi. Salut în mijlocul nostru pe d-l avocat N. Păușești reprezentantul județului Arad, pe d-l colonel Ilie Georgescu reprezentantul d-lui general Iovanovici, pe d-l avocat Dr. Coțolu delegat al orașului Arad, d-l Dr. T. Botiș reprezentantul Academiei teologice din Arad și al Asociației „Astra”, pe d-na Crișan delegata Societății femeilor ortodoxe și pe toți aceia cari au venit să asiste la lucrările noastre.

Iar acum să pornim la lucru știind că: „Cele ce nu sunt cu putință la oameni, sunt cu putință la D-zeu.” (Luca 18. v. 27).

Deschid acest Congres al preoților misionari din Patriarhatul României.

Trăiască Majestatea Sa Regele Mihai I!

Trăiască Înalta Regentă!

Trăiască Biserica Ortodoxă a României!

Trăiască România!

† Ioan Georgescu

Ioan Georgescu prefectul județului Arad, a încetat din viață în mod subit la via sa din Măderat, în ziua de 25 Octombrie 1928. Știa multă lume că răposatul Georgescu suferea de mai multă vreme de o boală lentă de inimă. fapt care l'a făcut să trăiască rezervat și în alimentație și în alte privințe. Inșă munca încordată depusă în bunul mers al administrației acestui județ, la curmat firul vieții mai curând de cât se credea căci prefectul Ioan Georgescu a fost un om de carieră și un vrednic și afabil funcționar în postul său. Cunoștea bine județul Arad, unde guvernul l'a trimis înainte cu 6 ani. A jertfit multă energie și interes pentru ridicarea de edificii școlare în județul nostru. Se spunea că, acum va veni rândul să dea ajutoare din bugetul județului pentru bisericile noastre, cari în unele comune sărace sunt în stare destul de precară. Destinul însă a voit să-l cheme pe Georgescu mai înainte de vreme în lumea veciniei.

Să sperăm că cel ce-l va urma în scaunul de prefect, va da ajutoarele necesare bisericuțelor noastre din comunele sărace.

Imormântarea regretatului prefect I. Georgescu s'a efectuat Duminecă în 28 Octombrie, cu o pompă mare la care a luat parte delegați din toate comunele județului. Corpul său neînsuflăit a fost adus dela Măderat Joi după masă la oarele 3 și a fost așezat pe un catafalc superb în sala festivă a județului. Dumineca la oarele 1 s'a făcut sigilarea sicriului și începutul prohodului de către consilierul eparhial Dr. Gh. Ciuhandu, asistat de protopopul T. Vățian, proții A. Popoviciu din Arad, Turic din Otluca, Ardelean din Micălaca, Turic din Arad, Felnean din Sâmbăteni și diaconul V. Guleș. Răspunsurile funebreale a fost cântate cu multă duiosie de corul stud. teologi din Arad, condus de prof. Lipovan. Incep discursurile de parentare. Dl deputat Dr Ursu în numele Cons. Jud. rostește un discurs plin de amănunte din viața defunctului și se ticluiește cu exemple din munca mortului.

Dr. Lazar subprefect în numele funcționarilor adm. parentează pe I. Georgescu.

După aceste discursuri, Cosciugul este luat de Dnii Căp. Simicean, Pascu dir. de bancă, Căp. Anghelescu, Căp. Ciorogariu și pus în carul funebru. Muzica reg. 93 înfățișează rugăciunea Convoiu se pune apoi în mișcare în ordinea următoare:

Praporii purtați de țărani, Decorațiile duse de doi pretori, Pretorii, Notarii, Coroanele duse de țărani, Org. țăr. din Județ, Carele cu coroane, Corul Preoții, Carul mortuar, Familia, Organizația din oraș, Corpul, didactic, Magistratura, Muzica, Comp. de onoare și publicul numărös.

În mers să străbat străzile Bulev. Gen. Dragalina, Str. Bucur, Piața Avram Iancu, Strada Mețianu, până în Piața Catedralei unde este ridicat un nou catafalc din carul mortuar se ia cosciugul de cei amintiți și, în sunetul clopotelor se așează pentru a i se face prohodul. Servește P. S. Sa Dr. Comșa episcop cu un fast deosebit, încunjurat de o mulțime de preoți, iar răspunsurile sunt duioase date de vestitul cor „Armonia” de sub conducerea prof. A. Lipovan. La fine P. S. Sa rostește un panegiric adânc.

În numele Guvernului vorbește dl dir. gen. Modolea.

Dsa schițează biografia lui Georgescu. Născut din familie de jos, prin vrednicie urcă treptele administrației până la rolul de insp. gen. adm. și prefect al mai multor județe.

Născut în anul 1879 școala primară o face în comuna Chioșdeanca locul nașterii Studiile secundare și universitare în București. Pentru a se putea întreține, întră funcționar la Ministerul Instrucțiunii. În această calitate ia licența, în litere și filozofie mai apoi licența în drept. Adm. de plasă, dir. de prefectură, prefect în jud. Cahul, Ismail și Arad apoi numit insp. gen. adm.

Insp. șc. Cristea în numele înv. din jud. Arad rostește frumoase cuvinte pentru cel dispărut.

Dr. I. Robu în numele primăriei, prilejuiește mulțimei adunate aprecieri asupra muncii depuse de răposatul în înflorirea și pgrsul orașului Arad.

Dl. Col. Georgescu în numele armatei îi aduce elogi și prin instinct bine resimțit, apropie tendințele defunctului de a ști țara apărată de vrednici și hotărâți soldați. Era o mândrie pentru el de a ști progresul armatei, fără care, țara ar fi câmpul de dezordine și involburări.

P. Cuparescu țaran în numele țărănimii spune duioase cuvinte și arată dragosea ce a manifestat o față de populația economică a județului.

Ținute discursiunile, trupul se pune din nou în carul mortuar care ia calea veciniei. în dreptul Clubului liberal din B-dul Maria, vice-preș. organizației vorbește în numele celor atrași către ideile preconizate de acest partid.

Parcurgând străzile B-dul R. Ferdinand și Calea Aurel Vlaicu până la cimitir, unde D-l Gen. Văitoianu ca dela un sincer și devotat prieten își ia rămas bun. Amintește de lupte îndârjite duse împreună pentru un ideal care se rezumă în cuvintele: pentru Patrie și neam. Aici este — zice D-sa — meritul lui I. Georgescu care a înțeles conștient cum se poate câștiga nemurirea și amintirea.

Pe cosciug a fost așezate 80 de cununi în semn de iubire și vecinică amintire. Familia îndurerată a dat acest necrolog:

Necrolog. Prefectura și Consiliul Județului Arad, cu nemărginită durere anunță încetarea din viață, în mod fulgerător, în ziua de 25 Octombrie 1928, orele 7 30, a vrednicului și merituosului său

Prefect, Ion C. Georgescu

În etate de 49 ani, fost Prefect al județului Cahul și al județului Ismail și fost Inspector Gen. Administr., proprietar al ordinilor: „Coroana României” în gradul de Comandor, de Ofițer și Cavalier, al ordinului „Steaua României”, în gradul de Ofițer, cât și al medaliei „Bărbăție și credință” cl. I, „Răsplata muncii pentru biserică”, „Răsplata muncii pentru învățământ”, „Meritul comercial și industrial” etc. etc.

Odihnească în pace.

Cetiți și răspândți

„Biserica și Școala”.

1928
49
1879

Primul Congres al Preoților Misionari din România.

Gloriosul nostru oraș Arad, unde s-au zămislit și de unde au pornit cele mai gigantice lupte, pentru afirmarea bisericii și naționalității noastre, a avut privilegiul fericit ca, între zidurile lui să se țină cel dintâi congres al preoților misionari din România. Intr'o atmosferă de sinceră dragoste și nădejde în viitorul strălucit al bisericii și neamului nostru, am așteptat pe frații noștri misionari, ca aici la marginea de apus a țării, unde bat valurile dușmane, mai cu vehemență, să punem la cale intensificarea vieții noastre religioase-morale și naționale. Și să readucem oile pierdute ale neamului, la sânul bisericii mame.

Bucuria noastră s-a potențat, când am prins știrea că P. Sf. Sa, neobositul nostru Episcop Grigorie, va fi asistat în conducerea congresului de I. P. S. Sa Mitropolitul Basarabiei Gurie, care a sosit la Arad în dimineața zilei de 25 Oct. 1928.

Deci Joi în 25 Oct. desdedimineață ne am prezentat la gară sub conducerea P. S. Sale părintelui nostru Episcop Grigorie: membrii consiliului eparhial, profesorii și elevii acad. teologice, preoțimea parohială și mai mulți onoriași. Fix la oarele 7 și 45 minute I. P. S. Sa Mitropolitul Gurie apare în ușa vagonului mitropolitan. În vreme ce înaltul prelat coboară urmat de 6 preoți simpatici din Basarabia, corul studenților teologi intonează un imn de bineventare. P. S. Sa Episcopul nostru rostește cuvinte pline de însuflețire spunând că primim ne I. P. S. Sa Mitropolitul Basarabiei și preoții Săi cu multă simpatie aici la fruntariile vestice ale patriei. Emoționat I. P. Sfințitul asigură pe părintele Episcop al Aradului, și pe clerul de aici, că a alergat cu multă dragoste să participe cu reprezentanții preoților basarabeni la cel dintâi congres misionar al preoțimei din România, ca împreună să se găsească drumurile ce duc la progresul bisericii și neamului românesc. Și, ca să arate prin semne externe stima și iubirea către P. S. Episcopul nostru Grigorie, inițiatorul și conducătorul acestui congres, aduce Episcopului Grigorie ca dar din partea I. P. S. Sale și preoților basarabeni un frumos engolpion, pe care îl atârână la gâtul P. S. Sale între uralele frenetice ale mulțimei, apoi cei doi înalți prelați

se sărută și se fac recomandările obicinuite. I. P. S. Sa Mitropolitul Gurie sărută pe frunte pe membrii Consiliului nostru eparhial.

Joi 25 Octombrie la orelle 10 a. m. s'a oficiat în biserica catedrală din Arad „Te-Deum” și „Chemarea Duhului Sfânt”. A pontificat Prea Sf. Sa Părintele Episcop al Aradului Dr. Grigorie Gh. Comșa, ajutat de: Prea C. Sa Părinte Arhimandrit P. Morușca, Păr. Comanescu dela Buzeu, Păr. Godescu dela Argeș, Păr. P. Savin misionarul Dunării de jos, Păr. V. Chirică dela Iași, Păr. Spănu dela Huș, Păr. Dărvărescu dela R. Vâlcea, Păr. Scodigor dela Chișinău și doi diaconi. S'a oficiat întâiu Te-Deum pentru M. Sa Regele Mihail și apoi Chemarea Duhului Sfânt pentru Congresisții.

După terminarea serviciilor divine, congresisții au trecut în sala cea mare a Prefecturii, unde a avut loc deș. hiderea solemnă din partea Prea Sf. Sale Părintelui Episcop al Aradului Dr. Grigorie Gh. Com a. (Cuvântarea de deschidere se va publica în întregime în „Biserica și Școala” organul de publicitate al Eparhiei Aradului).

Prela cuvântul I. P. Sf. Sa Gurie Mitropolitul Basarabiei spunând în resumat cam următoarel: M-am bucurat foarte mult, când în una din ședințele sfântului Sinod, Prea Sf. Sa Părintele Episcop Dr. Grigorie Comșa a ridicat chestiunea convocării unui Congres a tuturor Preoților Misionari din România, cu scopul de a strânge odată la un loc, pentru consfătuire și luare de directive, toate forțele instituite pentru a lupta contra vrăjmașilor Bisericii și ai neamului românesc. Deja atunci me-am exprimat dorința de a veni la acest Congres, deoarece și eu am fost preot misionar timp îndelungat și ca atare nu mă sfiesc a spune, că știu cât sunt de primejdioși dușmanii Bisericii noastre cari sunt cunoscuți sub numele de sectari. Am crezut și eu că e de mare trebuință să ne adunăm și toți la un loc să ne sfătuim asupra căilor și mijloacelor de luptă contra sectelor, ceea ce a accentuat și Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Dr. Grigorie Comșa în cuvântarea de deschidere a acestui Congres. Datoria noastră, a preoților, este să mergem și să-l învățăm pe toți și necontenit să alergăm după oala care s-a rătăcit dela staul. Având însă în vedere că viața este prea complicată, am ajuns la constatarea, că nu toți pot să se adâncească în cunoașterea temelnică a sectelor și a metodelor de luptă contra lor, deci s-a simțit necesitatea să se înființeze un corp de preoți misionari, cari au să se specializeze în aceasta direcție.

Noi ne-am adunat aici în numele Domnului Isus Hristos, în numele cărui, Sfânta Scriptură spune, că sfinții Apostoli și drați scoteau. Să ne învrednicim deci și noi ca să putem spune ca Sfinții Apostoli „Doamne și drații se supun nouă” Nu pot încheia acest cuvânt înainte de a-mi exprima adâncă mea bucurie pentru succesele obținute deja și până acum de Prea Sf. Sa Părintele Episcop al Aradului Dr. Grigorie Gh. Comșa, în celace privește contribuțiunea sa rodnică la curățirea buruienilor din ogorul Bisericii Domnului Isus Hristos.

Prea Sf. Sa *Roman Ciorogariu*, Episcop la Oradea-Mare: S'au schimbat vremurile, mai demult era potrlul de lemn și preotul de aur, iar azi —durere— acest lucru în multe părți stă invers. Cel dintâi misionari au fost clericii și călugării din Moldova. Moltvelnicul a fost izvorul din care acești umili slujitori al Idealului lui Hristos au dat apa cea vie, sufletului poporului românesc. Din acest Moltvelnic s-a hrănit și s-a mângălat neamul nostru, secole de-a rândul. De acea Moltvelnicul, să nu fie despărțit nici când de Biserică, căci el a fost totdeauna cartea părinților nostri. Să fie deci și de aci încolo cartea noastră. Am ținut ca să evoc clar anume aceasta chestiune, azi când se începe acest prim Congres al Preoților misionari din întreagă țara. Armele pe care noi avem să le folosim, nu trebuie să vulnereze pe nimeni. Misiunea noastră sfântă este, să deschidem porțile împărăției cerurilor, pentru cei ce cred de bună voie, nu de silă. Noi trebuie să fim toleranți și să nu perzecutăm pe nimeni. Scopul nostru, deocam-dată, să nu fie acela de a învinge, ci acela de a convinge pe toți acela ce au lipsă.

Dr. Moise Inclu delegatul Ministeriului Cultelor: În urma invitației prea Sf. Sale Părintelui Episcop al Aradului Dr. Grigorie Gh. Comșa, Ministerul Cultelor, salută prin graiul meu, primul Congres al tuturor Preoților misionari, din întreagă țara și felicită pe Prea Sf. Sa Episcopul Dr. Grigorie Gh. Comșa, pentru însuflețirea și adaptarea mijloacelor și a metodelor de propagandă anti-sectară, potrivit cu spiritul timpului în care trăim. Un diamant e libertatea conștiinței, și ea este garantată în toate țările civilizate. Conștiința este un fenomen universal căci chiar și păgânii fac din fire ale legi. De roadele conștiinței morale beneficiază tot omul. Accentuez și dorec să se audă de către fie cine, că Statul român va și să găsească sancțiunile necesare pentru toți acela, cari nu volesc să observe libertatea conștiinței ortodoxe. Neamul nostru nu a cunoscut în trecutul său arma intoleranței religioase. Biserica ortodoxă potrivit cu respectul ce-l dă celorlalte confesiuni, cere și dânsa la rândul ei, ca să fie respectată și nu poate suferi să fie tulburată prin uneltirile subverse ale nimănu.

Colonel Ilie Georgescu, reprezentantul Armatei Garnizoana Arad: În numele comandantului Garni-

zoanei și al Armatei d'n Garnizoana Arad, salut primul Congres al Preoților Misionari din întreaga țară. Dacă Biserica ține să înregistreze în rândurile preoților misionari și misionari laici, țin să accentuez, că Armata dorește să fie pe planul prim. Primiți salutul frățesc al glorioasei noastre Armate, care la rândul ei va și să câștige victoriei și pe acest front alături de Prea C. Voastre.

Dr. Coțolu avocat: Salut Congresul în numele orașului Arad și anunț preoților congresiști vestea tristă, a decedării Prefectului Județului Arad I. Georgescu, care a avut loc în dimineața acestel zile. De câte ori s-au abătut peste neamul nostru nenorociri vigoase, totdeauna Biserica a fost aceea care mântuiește, la cere acest neam românesc a alergat după adăpost, La treptele Altarului au alergat moși strămoși nostri, acolo să alergăm și noi, pentru fi întăriți în primejdii, alinați în necazuri și mângăiați în suferințe.

Dr. A. Crăciunescu prof. Academia teologică Sibiu: Înalt Prea Sfinția Sa Dr. Nicolae Bălan Mitropolitul Ardealului, n-a putut să asiste la acest prim Congres al Preoților misionari din întreaga țara, fiind împedecat de chestiuni oficiale, ci vă trimite prin mine, salutul și binecuvântarea sa arhierescă. Salută în special pe Prea Sf. Sa Părintele Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa, pe care-l cunoaște de mult, ca plin de râvnă și zel pentru cauza lui Hristos.

Dr. Teodor Botiș, Rectorul Academiei teologice Arad: Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român („Astra”) și Academia teologică a Eparhiei Arad, pe cari am deosebită cinste să-le reprezint, simt o mândrie și satisfacție sufletească având azi fericitul prilej de a saluta în acest oraș cu vechi și ortodoxe tradiții culturale primul congres misionar.

Cu smerenie ne închinăm Providenței divine, pentru că ne-a hărăzit și aceste momente de înălțare și reculegere sufletească și aducem omagii și prinoul recunoștinței noastre P. S. Sale părintelui nostru Episcop, Grigorie, pentru că a conceput și înfăptuit idea acestui congres, merit a forma începutul unui apostolat cu energii organizate, al unui misionarism metodic îndrumat și al unei lupte cu puteri unite întru apărarea sufletului nostru ortodox și românesc.

Apostolatul și misionarismul sunt elementul de viață al bisericii lui Hristos. Fără ele sufletele răscumpărat prin scump sângele M-torului nostru Isus Hristos se ofilesc și vestejesc, ca ogoarele lipsite de binecuvântarea Cerului.

E timpul suprem, e o chestie de existență pentru legea noastră dreptmăritoare ca misionarismul intern, — care n'a lipsit de altcum nici în cele mai grele și întunecate epoce din trecutul nostru ca biserică, — să ia în zilele noastre, asaltate de atâtea curente subversive, revoluționare și anarhice, un avânt mai puternic să se manifeste ca o forță ce trezește conștiințele, ca o direcțiune ce pătrunde și răscolește în adâncurile

sufletelor și să-și fixeze un metod și o procedură potrivită și adaptată la realitățile și necesitățile, ce ni-le pune în față ritmul schimbat și pulsul grăbit al vieții din aceste vremuri de cataclisme, prefaceri și mari progrese de ordin material.

„Duhul grăește lămurit — ne vestește Apostolul neamurilor — că în vremurile de apoi unii se vor despărta dela credință, luând aminte la duhurile cele înșelătoare și la învățăturile demonilor” și că „va veni vremea, când nu vor mai suferi învățătura cea sănătoasă, ci dornici să-și gădile auzul își vor grămădi învățături după poftele lor și-și vor întoarce urechile dela adevăr și se vor îndrepta către bazne” (II Tim. 4,1—4).

„Vremurile” aceste „de apoi”, ce pare că-le trăim și situațiile create ne impun lupte grele, apostolat mai intensiv, mai luminat de lumina lui Hristos, misionarism intern mai adânc în fond și mai iscusit în forme, pentru că răsvrățiții contra autorității bisericesti și vrășmașii sunt în casa noastră, fac parte din marea noastră familie românească și rătăcirile și blasfemiile lor sectare se alimentează în parte și din păcatele și neajunsurile noastre, din lipsa unei conștiințe ortodoxe, trează și activă, din creștinismul nostru bogat în forme, dar insuficient înzestrat și cu fapte duhovnicești și așezăminte culturale.

Acești inamici din casa noastră — intra muros — periclitează mai mult ca cel din afară — extra muros — apostolicitatea credinței noastre, unitatea noastră sufletească, păstrată intactă în butul suferințelor și luptelor milenare și a grațiilor ce ne despărțeau.

Intregiți și uniți și politicește între hotarele etnice ale neamului nostru, apărător de veacuri al culturii și civilizației creștine, misionarismul nostru se va îndrepta și în a cuceri terenurile pierdute prin vitregia vremurilor.

Dreptul nostru de a stăpâni și sufletește moștenirea părinților noștri, erol și martiri, se întemeiază pe faptul istoric incontestabil, că creștinismul primar și genuin n'a fost sădit pe platurile noastre prin Ștefan, primul rege al Ungariei, nici prin apostoli luterani, calvini și sociniani, nici prin propagandiști moderni, cari „pentru goniseală rușinoasă” — de dolari — „învață cele ce nu se cad” (Tit. I, 11.), ci prin activitatea misionară a bisericii primare, „una, sfântă, sobornicească și apostolică”.

Creștinismul nostru apostolic și ecumenic n'are nevoie de apostoli și învățători noi, cari bolind de boală cercetărilor și a certurilor de cuvinte, din cari pornesc pisma, sfada, defăimările, bănuelile nedrepte gălăvele necurate ale oamenilor stricați la minte și lipsiți de adevăr, cari socotesc că evlavă este un mijloc de câștig. (I Tim. 6, 4. 5.)

Preacucerniciele Voastre, Părinți Misionari, sunteți călăuza oastei lui Hristos, elita bisericii luptătoare și în luptele pentru venirea împărăției lui Dumnezeu pe acest pământ, ce însătosează după dreptate și adevăr, reprezentanți Idealul bisericii lui Hristos, și autoritatea învățătorială a bisericii lui Infallibile.

Încingeți deci armele lui Hristos și luptați lupta cea dreaptă a credinței, nutrind în suflete neclătita nădejde că Cel răstignit pe lemnul crucii a fost este și va fi biruitor asupra morții, a întunecului și a până la sfârșitul veacurilor.

Dar oricât de mare și plin de jertfă și abnegațiune va fi zelul apostolic al P. C. Voastre, rezultatul va fi indoelnic ori minim în raport cu eforturile făcute, cât timp viața noastră publică și bisericăască prezintă lumii spectacole și simptome prea întristătoare de degenerare morală, de indiferentism și trândăvie, de înstrăinare dela evlavă strămoșilor noștri, de încredere sumeală și de o acomodare primejdioasă pentru viitorul nostru ca neam la spiritul anticreștin, cât timp „păcatele unor oameni sunt prea învederate” (I Tim. 5, 24.), cât timp învățământul religios în școli nu li-se dă importanța cuvenită, cât timp nu ne vom învăța „să lăpădam păgânătatea și poftele lumesti și în veacul de acum să trăim cu întreaga înțelepciune, cu dreptate și cu cucernicie. (Tit. 2, 12.)

Ca să ne afirmăm creștinismul nostru genuin ca defensivă și ofensivă noastră să aibă sorți de izbândă, e absolut necesar, ca societatea noastră creștinească, ogorul nostru, să fie curățit de spinii ce împedecă creșterea săminței, ca atmosfera noastră să fie limpede, ca credința și virtutea noastră să strălucească și să emită raze în depărtări, ca frontul nostru să fie unitar, solidar și dirigit de disciplina, ce ne-o impune tuturor — dela vlădică și până la opincă — morala lui Hristos.

Cu un front desorganizat și desagregat sufletește, cu o oaste fără disciplină canonică, fără elanul și îndrăzneala, ce-și are izvorul în voința morală, biruinți nu se pot raporta

Organizați și însofiteți cu tăria credinței și căldura dragostei Voastre biserica luptătoare, înălțați sufletele cu eroismul și îndrăzneala Voastră și veți birui lumea!

Doamna Crișan: Salut primul Congres al Preoților misionari în numele Societății Femeilor ortodoxe române Filiala Arad.

Prea Sfinția Sa părintele Episcop Dr. Grigorie Comșa citește telegramele ce s-au trimis: Înaltul Regent, Înaltul Guvern Înaltului regent Dr. Ilie Miron Cristea, și Înalt Prea Sf. Sale Pimen Metropolitul Moldovei și Președintele Sfântului Sinod. Anunță că Biroul Congresului s-a constituit astfel:

Președinte: Prea. Sf. Sa *Dr. Grigorie Gh. Comșa* Episcopul Aradului. Vice Președinte: Păr. Ic. *Petru Godescu* dela Argeș. Vice Președinte: Păr. *Scodigor* dela Chișinău. Secretar: Părintele *V. Chirică* dela Iași. Secretar: Părintele *Ic. Dărvărescu* Râmnic-Vâlcea. Secretar: Părintele *Ic. Savin*, Galați. Secretar: pentru Eparhia Aradului: *Dr. Gh. Fopovicu*. *Dr. Simlon Șt-clovan*. și *V. Popescu*.

Părintele *Iconom Petru Godescu*: În numele Preoților misionari după obiceiul stămoșesc și românesc, salut Aradații cu cuvintele: Bine V-am găsit, și Anunț ședința primă a Congresului pentru oarele 4 p. m. în sala festivă a Academiei teologice.

După acestea Congresisții au plecat la Restaurantul Crucea Albă, pentru a lua masa comună. La masă au toastat: Înalt Prea Sf. Sa *Garie*, Mitropolitul Basarabiei, pentru Maiestatea sa Regele Mihail și Dinastie; Prea Sf. Sa *Dr. Grigorie Comșa* Episcopul Aradului, pentru Înalt Prea Sf. Sa *Garie* și pentru Episcopi; Înalt Prea Sf. Sa *Garie* pentru Prea Sfințitul Episcop *Grigorie*; Părintele *Comanescu* dela Buzău pentru membri sfântului Sinod, avocat *Dr. Coșol* pentru congresisții și *Dr. Ioan Pulu* din Bucovina, pentru episcopii.

Joi ora 4 p. m.

Ședința I.

Prea Sf. Sa Părintelui Episcop *Dr. Grigorie Comșa* binevențează pe Părintele misionar *Dr. Ioan Pulu* din Bucovina. Cetește telegrama, prin care Prea Sf. Sa Arhiereul dela Sibiu, *Dr. Vasile Stan*, trimite salut și urări de bine congresisților și în sfârșit roagă pe Domnul profesor de îndrumări misionare dela Facultatea de Teologie din București *Dr. V. Gh. Ispir* să binevolască a contribui prin puterile și vastele D.Sale cunoștințe la opera misionară.

Domnul Prof. *Dr. V. Gh. Ispir*: Mă simt adânc emoționat, de cuvintele ce mi le-a adresat Prea Sf. Sa Părintele Episcop al Aradului *Dr. Grigorie Comșa*. Nu știu dacă până acum am putut avea timp destul ca să pot isprăvi munca ce doresc să o depun în serviciul Bisericii din care fac parte. Am venit aici cu toții ca să înjghebăm puterile noastre, pentru sublima și necesara operă misionară. Salul și eu la rândul meu primul Congres al preoților misionari cari azi sunt întruniți în Academia teologică dela Arad. Aduc salut din partea Societății Femellor române și din partea Asistenței culturale a Primăriei Capitalei. Am nădejdea, că lucrul bun ce-l va face acest Congres misionar va însemna o nouă epocă în Biserica drept măritoare a răsăritului. Biserica este chemată să consolideze idealul creștin. În Biserica noastră

este tezaurul cel mare al adevărului. Am convingerea că acest Congres va însemna o organizare sănătoasă pentru opera de misiune internă. Noi Românii însă avem mare nevoie, și chiar suntem dator să organizăm și o operă de misiune externă.

Înalt Prea Sf. Sa *Garie* Mitropolitul Basarabiei: Aduc congresisților salutul Facultății de teologie din Chișineu.

Părintele *Ic. Dărvărescu* Râmnic-Vâlcea dezvoltă tema „Opera misionară unitară a Bisericii ori, române” spunând în rezumat cam următoarele: Sunt rari Congresele cari să aibă un scop atât de însemnat cum are congresul preoților misionari întruniți la Arad. Chestiunea pe care am să o desbat înaintea D.Voastră e cu mult mai complicată, decât să o pot expune în limita timta timpului ce mi s-a fixat. Volu spune deci pe scurt cece am de spus în legătură cu tema Problema ce ni-se pune e lupta contra asaturilor ce ni se dau pe cale politică și mistică. Erezile sunt arme puternice în mâinile dușmanilor Bisericii și al neamului nostru. Îndeosebi adventizmul, se constată din ce în ce tot mai mult, că este o armă ascuțită a bolșevicismului. În vechiul-Regat laturae cea „politică a luptei înscenată de sectari a fost ascunsă cu viclenie până acum. Vechiul Regat tradițional încorigibil și cu toate acestea încuibarea sectelor s-a întâmplat și aici din felurite și multe cauze: Improprietărirea după războiu, indiferența religioasă a claselor supra-puse, setea religioasă a poporulul nostru care n'a fost adăpat suficient, falimentul religios și analfabetismul poporulul.

Mai toți sectarii se laudă că decând sau pocăit cunosc scrisul și cetitul. Ei zic că preoții sunt dator să le mulțumească lor, căci numai ei sunt aceia, cari au trezit pe preoți dela rituri și i-a trimis la evanghelizare. Când sectarii se simt biruiți cu Sfânta Scriptură atacă preoțimea în punctul purtării. Campania de presă dusă în contra clerului e speculată satanic de către sectari. După ce am văzut cari sunt cauzele principale ale răspândiri sectarismului să stăruim puțin și asupra mijloacelor de misiune unitară ortodoxă. Pentru pervenirea generală a primejdiei se cere ca noi preoții să stăpânim conștiința credincioșilor noștri ca astfel să-l putem face imunul de orice epidemie sectară. Să le câștigăm conștiința pentru idealul ortodoxiei. Omul ori cât de depărtat ar fi de religie totuși simte în sufletul să dorința de fericire și necesitate de mântuire. Trebuie să începem evanghelizarea cu frecare din credincioși noștri. În eparhia Râmnicului experimentează de mult metoda de evanghelizare a individului. S-a pus biblia în mâna poporulul, dar fiindcă Biblia este cuțit cu două tălșuri s-a dispus ca să se cetească de către credincioși numai sub supravegherea preotului. În eparhia Râmnicului se țin lecțiuni publice de catechizare care au de scop îndreptarea religioasă morală a poporulul. Avem în-

ființate comitete culturale. Pe țărani nu rălăcirea sectară îi atragem în așa măsură, cât de mulți atrage forma. În general în Oltenia proselitismul sectarilor a pierdut mult teren. Erezile s-au ivit pe timpul slăbirii disciplinei bisericești. Alt mijloc de prevenire, socotesc că este completarea tuturor parohiilor vacante, fiindcă e dovedit că acolo intră mai repede sectarii unde turma n-are păstor. Prin urmare activitatea preventivă constă din: Evanghelizarea poporului disciplinarea clerului și completarea parohiilor vacante. Activitatea curativă constă: 1. Misionarul eparhial să fie ajutat în lucrul său de către misionari pe sectoare 2. Instituirea misionarilor laici. Pentru pregătirea acestora să se facă o școală specială. Misionarii laici sunt mai bine primiți de popor ca preoții căci oamenii zic că preoții au interes să-și apere Biserica și de acela vorbesc contra sectelor 3. Concursul învățătorilor. Aceștia încă pot împiedeca în mare măsură răspândirea sectarismului prin cercurile culturale pe care le țin. 4. Preoții din satele contaminate să cerc imperios ca să fie bine înținuți în chestiunile sectare, căci numai astfel pot să lupte cu folos. În scopul acesta ar fi bine ca preoții din comunele mai contaminate să fie chemați din când în când de către Episcop la examinare 5. Misionarul eparhial și misionarii sectoarelor se cutreieră toate satele contaminate și să explice primejdia din toate laturile ei.

Activitatea de reconverție:

1. Lămurirea între patru ochi.
2. Lămurirea sectarului încăpăținat într'un cerc mai mare de preoți.
3. Câștigarea rudelor și a cunoștințelor pentru combaterea și convertirea rătăcitului.
4. Misionarul să-i sfătuiască pe credincioși să nu primească în casele lor predicatori sectari.
5. Să-l denunțe la autorități când sunt dovedești de dușman ai Bisericii și ai Statului.
6. Oprirea sectarilor de a-și îngropa cadavrele în cimitirul ortodox.
7. Ajutorarea misionarilor din partea credincioșilor.
8. Distribuția broșurilor de propagandă anti-sectară.
9. Infiltarea unui ziar ori revistă, în special pentru combaterea sectelor.
10. Editarea Bibliei (pe scurt) și să fie pusă în mâna poporului.

Să punem deci cu toții în slujba lui Hristos numai mintea și viața noastră, căci numai așa vom reuși să facem adevăratul apostolat, poruncit de Mântuitorul Isus Hristos.

Domnul Profesor *Dr. V. Gh. Ispir*: suntem deosebit de mulțumitori părintelui antevorbitor pentru osteneala sa. Constat însă un lucru și anume că Sfinția Sa nu a prins pe deplin chestiunea, deoarece eu cred, că subț „Opera misionară unitară a Bisericii” nu este de a se înțelege numai lupta contra sectelor,

ci după părerea mea, aceasta chestiune ar trebui împărțită în trei capitole și astfel apoi ar fi primul capitol tratamentul pastoral, al doilea lupta contra sectelor și al treilea misiunea externă.

Părintele Consilier eparhial *Trandafir Scorobet* dela Sibiu: Intrucât noi vorbim de Biserică misionară, ar fi de dorit ca să ne lămurim întâiu asupra acestei idei. Pentru noi chestiunea apare a fi nouă. Până acum noi subț cuvântul misiune înțelegeam cercurile religioase. Pe cât mi se pare misiunea ar fi alt ceva. Se știe că preotul, ca preot, este administratorul sfințelor țaine, iar ca misionar ar fi datoriat lui de a strânge pe cei Indiferenți, ce stau pe acasă nepăsători. Deci să distingem sacramentalistul de evanghelist. Rugăm să fim lămuți ce avem deci să înțelegem subț opera misionară pozitivă.

Păr. *lc. P. Savin* dela Galați: Nouă nu ne-ar conveni, ca să fie despărțit preotul de misionar, deoarece preotul trebuie să steie în fața tuturor chestiunilor ce obvin. Conferențiarul, Părintele Dărvărescu, a uitat a aminti ca mijloc de combatere cunoașterea tuturor murdăriilor sectarilor și în special a, predicatorilor lor. În județul Covurlui un predicator dint'un sat contaminat de sectari a vorbit obraznic față de un episcop și a omorât un creștin cu furcă de fer, pentru care fapt l-am și dat în proces. Acest caz nu e unicul. Mai sunt și altele care ar fi bine să le comunicăm din toate părțile țării Prea Sf. Sale Părintelui Episcop *Dr. Grigorie Comșa*, pentru a fi publicate, ca să ia lumea cunoștință de ele.

Părintele Prof. *Dr. G. Cristescu* din Sibiu: Trebuie să facem distincție între misionarism și pastorație. Nu orice preot e misionar, însă oricare preot trebuie să fie să fie misionar. Sf. Apostol Pavel era misionarul de model, iar Tit și Timotei erau păstori și ei în aceasta calitate stăteau în legătură cu misionarul. Rostul misionarismului Bisericii noastre este adâncirea spiritualității nu numai a credincioșilor ci și a preoților. Deci socot că ar fi bine să se facă misionari nu numai pentru credincioși ci și pentru preoți.

Părintele *Dr. Ștefan Ciorolanu* protopop Banat Comloș: Eu pot spune că am ajuns la convingerea că tot ce faci pentru Hristos este misiune și socotesc că nu poți pune hotar între pastorație și misiune. Vă rog să-mi credeți, că problemele vieții se înmulțesc peste măsură și astfel stând lucrul eu aflu de cea mai imperioasă necesitate solidarizarea întregel preoțimii, frăția cea adevărată între preoți și operele de caritate.

Părintele Imbroane, Timișoara: Socot că Biserica poate să-și îndeplinească opera misionară prin organizarea tuturor creștinilor după sex și ocupații. Ar fi bine să se înființeze o centrală apologetică la București.

Prea Sf. Sa Părintele Episcop *Dr. Grigorie Comșa* făcând un rezumat al celor expuse până aci, declară că acceptă propunerile făcute de Părintele *lc. Dărvărescu* Inspector misionar al Eparhiei Râmnicului.

Continuarea va urma.

TELEGRAME

trimise din congresul preoților misionari
din Arad, către:

Majestății Sale Regelui Mihai I-u

București

Preoții misionari ai Bisericii ortodoxe române adunați la Arad în cel dintâiu congres al lor, pentru a-și desăvârși lucrarea lor de evanghelizare a sufletului românesc, se roagă lui Dumnezeu pentru sănătatea și fericirea Majestății Voastre.

Președinte,

Episcopul Grigorie al Aradului

Inaltei Regențe a României

București

Preoții misionari ai Bisericii ortodoxe române întruniți la Arad în primul lor congres, exprimă membrilor Inaltei Regențe a Țării omagiul statornicului lor devotament.

Președinte,

Episcopul Grigorie al Aradului

Inalt Prea Sfințitul Patriarh Miron

București

Conștiinți de rosturile misionare superioare ale bisericii ortodoxe în viața neamului românesc, soborul misionar dela Arad, Vă roagă respectuos să-i împățășiți Inalta Prea Fericirii Voastre binecuvântare pentru realizarea tuturor aspirațiilor ce-l însuflețesc.

Președinte,

Episcopul Grigorie al Aradului

Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Pimen

Președintele Sf. Sinod

București

Preoții misionari ai Bisericii ortodoxe române întruniți în primul lor congres la Arad, mulțumesc Sf. Sinod pentru inițiativa convocării congresului lor și-L roagă respectuos să le binecuvinteze lucrările pentru izbânda deplină a sfințelor idealuri, care-i însuflețesc.

Președinte,

Episcopul Grigorie al Aradului

Domnul Ministru al Cultelor

București

În numele sfințelor idealuri evanghelice care stau la temeiul activității bisericești dominante, preoții misionari adunați în primul lor congres la Arad, asigură pe Domnul Ministru al Cultelor de devotamentul lor.

Președinte,

Episcopul Grigorie al Aradului

Răspuns la telegrame:

Prea Sfinției Sale Episcopului Grigorie al Aradului

Dela Palatul Regal

Inalta Regență mă însărcinează de a transmite Prea Sfinției Voastre și preoților misionari întruniți în congres, mulțumirile Sale pentru sentimentele de devotament ce iați exprimat cu prilejul acestui congres

Ministrul Casei Regale Hiotu

Episcop Grigorie

Arad

Palatul Regal.

Dela activitatea misionară a clerului nostru atarnă viitorul bisericii. Deci îndemn din tot sufletul pe misionarii întruniți la Arad să-și dea sînta a intensifica pretutindenea acțiunea misionară și a-și aduna toate cunoștințele necesare în acest scop.

Cu patriarhicești binecuvântări,
+ Miron

Preasfințitul Episcop Grigorie

București

Arad

În numele Sfântului Sinod, fac urări de bun spor în munca apostolică a misionarilor bisericii noastre întruniți în congres sub președenția voastră.

Prim Metropolit Pimen

Episcop Grigorie Comșa

București

Arad

Mulțumesc călduros pentru bunele urări ce-mi trimiteți din partea preoților misionari adunați în Congres, urându-Vă spor deplin în țelul urmărit peneru binele și înaintarea biserice.

Ministru Lapedatu

Un fals apostol.

M am nimerit odată într'un sat unguresc din plasa Sălardului. Capelanul romano-catolic chiar isprăvise cu catehizarea. Mergea spre casa parohială. Dar cu atâta grabă, încât antereul abia mai putea să se țină de el. Cât al bate în palme sosi acasă și în clipa următoare eși, călare pe o bicicletă și o luă rasna de-a lungul străzii, ce ține acolo locul de bulevard. Fără antereu și ras, cum eșise, nimenia nu s'ar fi izb'it de acest fel de sport. Dar cum—din păcate—tot satul își cunoaște preotul, trecătorii râdeau de păstorul de suflete metamorfozat în păpușe de sport.

Cu cât mai caraghios este cazul indianului Krishnamurti, pe care o revistă *) dela București se trudește să-l prezinte, ca pe un fel de „Messia“ al omenirei. Aceasta pe baza unei descrieri a englezului Rom Landau. Ci că lumea toată (poate toți jidanii) ar aștepta să se ivească un „Messia“, care să o mântuiască... și domnișorul indian ar fi luat asupra sa această „mică“ sarcină. Și iată cum! O teosofă și un oculist... ar fi primit o înștiințare „divină“, că micul indian Krishnamurti ar fi capabil de-a reînvia în oameni credința religioasă. L-au purtat pe micul Krishnamurti prin școalele Indiei și ale Angliei. A ascultat mai ales literatură, limbe, arte și sport. Azi Krishnamurti este însuș un aderent al sporturilor moderne, cunoscându-le în majoritatea lor și jucându-le în parte, ca arator. Așa de pildă: tennis, golf motociletă, călătoria etc. Are pretinzi întimi o serie întreagă de personaje importante din lumea... filmului. Pretinsul „Messia“ are

3 reședințe, unde petrece câte-o parte a anului, în cercul intimilor săi. Una este la Ommen în Olanda, unde un aderent al său i-a dăruit un castel. A doua reședință e în India și a treia în California, aproape de Los Angeles.

În Olanda Krishnamurti se prezintă ca un perfect gentilom, purtând costum Charleston, croit la ultima modă. Când pleacă în India, i-și învâluie capul cu turban. La California și-o fi punând — desigur — costumul de acolo. Nu scrie nimic revista, la care p'ajă petrece indianul mai bucuros. Nici nu înșiră dansurile exotice, pe cari — desigur — le dansează ireproșabil. Căci cine are atâția pretinți la Hollywood trebuie să fie un gentilom desăvârșit..

De ar fi ziua întâiu din April, ar mai fi ce-ar fi, dar așa gluma e foarte nesărată. Știm însă foarte bine că acest fel de „Messia” ar fi pe gustul lumii de aici. Sub comanda lui, toți ar umbli pe poarta cea largă a plăcerilor, chiar și cei, cari azi se mai sfiesc. Și cât ar fi de admirabili preoții acetei legi. Nimenea nu i-ar mai cărți, ca pe cei de azi. Nu li s'ar mai arunca nici învinuirea, că nu țin pas cu lumea și că sunt dușmanii progresului. Iubiți și adorați de toată lumea, nime nu s'ar mai trudi să scoată religia din școale. Nici la întrunirile politice n'ar mai îndrăzni demagogii să agite contra clerului, nici atunci, când preotul satului ar face parte din celalalt partid politic.

Dar noi avem altă chemare. Menirea noastră este, să scoatem lumea din starea păcătoasă în care se află. Și aceasta nu prin mijloacele dorite de lume ci prin învățăturile Celui, care n'a avut unde să-și p'ce capul. De aceea lumea ar lubi pe ai săi. Chiar cele ce se scriu despre indianul Krishnamurti, nu fac, decât să dovedească, cât sunt oamenii de bolnavi sufletește. Și leacul nu va veni nici dela indianul menționat, nici dela scriitorul Rom. Landau și nici dela ceilalți falși apostoli.

Preotul *Macarie*.

Impresii dela cercul religios din Vărădia.

În ziua de 14 a. c. a avut loc în comuna Vărădia de Mureș o ședință religioasă, urmărindu-se luminarea poporului ce azi își pierde tot mai mult, din cecece noi avem mai scump: credința strămoșească.

La ora 8 toți eram la Sfinția Sa părintele Turcu din Vărădia, unde am avut marea cinste să fac cunoștință unor oameni a căror interese nu sunt decât de a lupta pentru binele și fericirea celor cari le sunt dați în primire.

De aici am plecat cu toții la Sf. Biserică din această comună unde s'a început Serviciul Divin. Acest Serviciu Divin și înălțător s'a făcut pe rând de fiecare din Sfințiile lor, însă în fața unui număr de oameni neînsemnat, desigur fiind împliedecați cea mai mare

parte de p'oaie, iar alta fiind ocupată cu fierberea rachiului, ce astăzi e în tolu lui, pe la toate satele.

Cu toată munca grea ce se duce azi în fiecare sat din partea luminătorilor din toate satele, cu greu se pot scoate acești oameni din noroiul în care stau înfundați o mare parte; iar glasul clopotelor își spune chemarea binevoitoare.

Te doare sufletul când vezi că serviciul Divin atât de înălțător ca cel din ziua Duminică de 14, ce s'a ținut în comuna Vărădia, a fost făcut în fața unui număr de oameni atât de mic. Și mai ales, această durere e cu atât mai mare, cu cât vezi că nici aceia cari trebuiesc să fie nedespărțiți frați de muncă pentru apostolii ce luptă pentru păstrarea credinței, pentru luminarea celor ce se sting sub patimile lor, — învățătorii cari au sfânta menire să ducă împreună cu acești apostoli ai bisericii aceiași grea muncă pentru ași ajunge idealul legat de sufletul tuturor. Abia mai înțeleg această sfântă menire învățătorii vechi, oameni bine pregătiți, învățătorii ai școalelor confesionale.

După terminarea serviciului Divin la ora 1¹/₂ un număr destul de mare de oameni, cum nu mă așteptam înainte de masă, se află adunat la clasa școalei primare din comuna Vărădia. Afară însă de Sfinții părinți, învățătorii în număr de vre-o trei și publicul care venise nici o altă autoritate din comună.

Când părintele Tomuța își începu confesiunea, în sală se lăsă o liniște adâncă aparatul de proiecțiune singur mai făcea șgomot închis și liniștit.

Toate privirile celor prezenți se îndreptară pe perete unde într'un Cerc luminos apăru profetul Samuil prevestind venirea Mântuitorului pentru a ne scăpa prin suferințele Lui de păcatele strămoșești.

„Viața Mântuitorului” despre care Sfinția Sa părintele Tomuța din comuna Lupești vorbea acum, începând cu profetul Samuil, nașterea domnului Isus Cristos, minunile din viața Lui, faptele lui sublime, suferințele, răstignirea, moartea, învierea, înălțarea, toate arătările lui, viața întreagă dela naștere până la a doua venire și judecata din urmă, se perindau în fața noastră a tuturor, care eram de față, una câte una momentele prea frumoase din viața fiului Dumnezeu.

Modestia acestui fiu prea Sfânt, faptele lui sublime, suferințele Lui erau unele din exemplele cele mai concrete pe cari oamenii fără carte — am putut vedea că le înțeleg pe deplin; exemple cari și-au avut efectul dorit asupra acestor suflete ce azi par atât de indifferente de tot ce e bine și frumos.

N'a fost înimă oricât de impletită ar fi fost să nu simtă, cât de puțin din cecece a simțit Sfinția Sa care vorbea; n'a fost cred minte care să nu înțeleagă aceste exemple ce acum le vedeau în față, învățăturile ce trebuiau să le ia fiecare spre binele și fericirea vieții lui.

Da, Mântuitorul Isus Christos era în fața noastră trăia par'că în mijlocul nostru, și ce frumoase sfaturi pentru fiecare dacă ar fi rămas pentru totdeauna în sufletul fiecărui din cei de față.

Consiliul Eparhiei Ortodoxe Române a Aradului.

Nr. 5823 | 928.

Ordin circular.

Publicăm mai jos spre știre și confirmare adresa N. 3063 | 928 a Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român („Astra”) precum urmează:

„Se apropie și în anul acesta ziua de 1 Decembrie, ziua memorabilă, când românii din Ardeal, Banat și fosta Țară Ungurească au proclamat, la Alba-Iulia, unirea cu Patria-Mamă

De astădată va trebui să fie comemorată această zi cu mai mult entuziasm, deoarece se împlinește un deceniu dela Unire.

Toată suflarea românească o cheamă să proslăvească de 1 Decembrie pe marii înalțaiși și pe aceia cari au murit pe câmpurile de luptă.

Venim și la Prea Sf. Voastră cu rugămintea să dispuneți printr'un ordin ca toate bisericile aflătoare în eparhia Prea Sf. Voastre să țină câte un serviciu divin, cu o predică ocazională, în care se va releva importanța zilei.

Nu ne îndoim că Veți duce în îndeplinire rugarea noastră și Vă rugăm să primiți Prea Sfinția Voastră, asigurarea deosebitei Noastre stime și considerațiuni”.

Arad, din șed. Consiliului Eparhial dela 22 Octombrie 1928.

„Mulțumită publică.

O comună, respective o primărie, care înțelege cerința vremii de a ajuta Biserica să iasă din sărăcia și umilinta de până aci, e cea din „Alioș — bânatul Lipovei — care și-a manifestat întreaga bunăvoință față de Sfta noastră Biserică prin dăruirile, cu cari ne mândrim :

1. În anul 1924, consiliul comunal — la cererea subscrisului — în frunte cu primarul Adam Micleuș a îngăduit — pe 5 ani — Bisericei, 30 jug pământ arător din pășunea comunală, pentru înființarea unui „fond pentru edificarea alor 2 case parohiale”. Până azi acest fond și-a agonisit un frumos capital de 304.000 Lei.

2. Tot în acest an la îndemnul Dlui Cipăianu — comuna ni-a dat lemnele necesari pentru îngrădirea intravilanelor parohiale.

3. În anul 1927, consiliu comunal, în fruntea căruia se află primar Vasile Pleșu, ni-a votat și dat 40.000 Lei pentru cumpărarea alor două rânduri ornate preotești — și 10.000 Lei (zece mii) pentru casa culturală.

4. În anul acesta consiliul comunal, care are de primar pe bunul creștin Pavel Vlad, ni-a dat suma de 24.000 Lei pentru procurarea unui cias în turnul bisericei, — iar pentru casa culturală 10.000 Lei.

La hotărârea consiliului comunal ne-am bucurat tot-

deauna de sprijinul notarului Ioan Sejer, bun creștin și harnic muncitor.

În numele consiliului parohial, și-a tuturor enoriașilor din Alios exprim pe calea aceasta mulțumiri celor numiți, pentru sprijinul material — de 408.000 Lei — dat bisericei de aici în cei patru ani de păstorire a mea în aceasta parohie. Bunul părinte cerească să le răsplătească din bogatele sale daruri.

Alios, la 1 Oct 1928.

preot Sabin Micuțuța.

Mulțumită publică.

În numele meu și al credincioșilor mei aduc cele mai sincere și călduroase mulțumiri distinsei familii Mocsonyi din loc pentru frumosul Baldahin dăruit sf. bisericii în preț de 23000 Lei.

Dumnezeu să răsplătească aceasta faptă creștinească din vistierile sale cele bogate.

Căpâlnaș, 9 Octombrie 1928.

Ion Micu
preot ort. rom.

INFORMAȚIUNI.

Ziua M. S. Regelui Joi 25 Octombrie M. S. Regele Mihai I a împlinit șapte ani. În toate bisericile din țară s'au ridicat rugăciuni pentru viața îndelungată, sănătatea și gloria micului Rege, nădejdea de mâine a țării noastre întregite și românilor de pretutindeni.

Ardelenii noștri, prin noi, aduc M. S. Regelui Mihai I urarea de a-L vedea mulți ani în mărirea strămoșilor Lui și a vechilor Domni ai Patriei.

— Beția în Rusia e grozav de mare. Așa în 1927 s'au băut 372 milioane litri votcă, celace vine 4 litri de votcă de fiecare cap de locutor.

În anul acesta însă, după socotelile de până, acum, fiecare cetățean va bea 6 litri de votcă pe an. Să bea oricât și orice, numai să nu se răscoale norodul—asta vreau bolșevicii.

Vizitație canonică în Jugoslavia. P. S. Sa Episcopul nostru Dr. Grigorie Comșa a trecut Vineri în 2 Nov. a. c. pe teritoriul statului Jugoslav pentru a cerceta parohiile ce aparțin eparhiei noastre. P. S. Sa părintele este însoțit de I. P. C. S. arhimandritul Morușca, consilierul M. Păcățian, protopopul dela Banat Comloș Dr. Șt. Cioroianu, prof. Acad. teologice Dr. Gh. Popovici și diaconul I. Raica. Trecerea frontierei s-a făcut pe la Madoș și suntem avizați că Preasfințitul nostru este întâmpinat peste tot cu multă căldură și cu mare fast.

— Ordin: Și foarte bun ordin a dat Mussolini, șeful guvernului Italian și anume că la primăvara poporul din Italia trebuie să planteze 200 milioane pomi.

Așa ar trebui și la noi!

Societatea de lectură a studenților în Teologia ort. rom din Arad s'au constituit comitetul de direcțiune pe anul 1928-29 după cum urmează:

1. Președinte . . .	DI. Gheorghe Gruin	curs III.
2. Vice-președinte	" Gheorghe Cereanț	" III.
3. Sdcretar . . .	" Ioan Faur	" II.
4. Notar I. . . .	" Sabin Sas	" II.
5. " II. . . .	" Vichentie Cuzma	" I.
6. Cassier . . .	" Nicoară Sasu	" II.
7. Controlor I. .	" Aurel Calinescu	" II.
8. " II. . . .	" Ioan Moțiu	" II.
9. " III. . . .	" Const. Oșițerescu	" I.
10. Econom . . .	" Nicolae Ciurescu	" II.
11. Bibliotecar I.	" Nicolae Binchiciu	" III.
12. " II. . . .	" Octavian Tâmașiu	" II.
13. " III. . . .	" Ioan Mladin	" I.

președinte:
Gheorghe Gruin

secretar:
Ioan Faur

— La cărma Rusiei, după profesorul Voskresenski sunt 70 procente nebuni. Dintre funcționarii sovietici 40 procente nu sunt cu mintea sănătoasă. Cartea în care scrie aceasta, a fost confiscată de bolșevici, pentru că spune că între cei bolnavi de minte este și Stalin președintele, și Troțki și Rykov și alți frunzași. De aceea curge atâta sânge rusesc în preafericita Rusie, unde înșchisorile gem de novlnovați.

— Țarină-mamă, Maria Feodorovna, mama țarului Nicolae, omorât de bolșevici, a încetat din viață la Copenhaga, după o boală lungă.

— Rușii Bolșevici se gândesc mereu la război, de aceea cheltuesc 11 miliarde de franci (aproape de 70 miliarde lei) cu armata,

— Foametea din Rusia atinge și pe soldații armatei sovietice. S'au produs turburări în garnizoanele din Moscova, Harcov și Lenigrad.

A V I Z I

Am onoare a încunoștința On. preoțime că în atelierul meu de croitorie pt. domni și preoți, se pregătesc: ce.e mai moderne costume bărbătești și preoțești, reverenzi paltoane, „Kaiser-e“, reverenzi bucurăștene, camilafce potcape și veste pt. stud. teologi.

Primesc spre transformare și reparare reverenzi, transformez din suprareverendă (Cernăuțeană) în reverendă, toate cu prețuri foarte avantajoase.

Rugându-vă să binevoști a-mi încredința comezile Dv. Vă dau asigurarea că voi căuta să le execut cu cea mai mare exactitate și promptitudine.

Cu toată stima:
Antoniu Kardos

Arad Strada Eminescu 41.

Licitație repetiță.

La ordinul Ven. Cons. Eparhial Nr. 5157-1928 art. 4 se publică din nou licitație minuendă cu oferte închise pentru edificarea bisericel din Vața de sus după

dispozițiunile publicate în acest sens mai înainte în foaia oficioasă, „Bis. și Școala“ mai observând următoarele:

1. Ofertele închise se vor înainta în termen fix de 4 zile după publicarea Prea Onoratului oficiu Proto-preăbiteral din Hălmagiu, care va staveri desfacerea ofertelor după alt termen de 4 (patru) zile.

2. Ofertanții vor produce: Certificat dela cutare arhitect că vor lua răspunderea lucrărilor bisericel a oferentului; fără certificat ofertul nu se va lua în considerare.

3. Toate condițiunile publicate pentru zidirea bis. în foaia oficioasă „Bis. și Școla“ mai nainte se mențin și de prezent.

4. Membrii com. par. își rezervă dreptul a da în întreprindere zidirea bis. acelu ofertent, indiferent de ofert, în care va avea garanța mai mare.

Vața de sus la 28 Oct. 1928.

Vasillu Giurgu
preot preș. cons. par.

Jula Avesalon
not com. par.

CONCURSE

Nr. 3721 | 1928,

Pentru deplinirea postului de protopresbiter în tractul vacant Ineu se publică concurs cu termen de 30 de zile, socotite dela ziua ce urmează după prima publicare în organul Oficial „Biserica și Școala“, cu dotațiunea:

I. Dela Protopopiat:

1. Retribuțiunea lunară de 550 lei dela Consiliul eparhial.

2. Birul protopopesc dela parohii și administratorii parohiali, 120 litri cucuruz sfărmat răscumpărat cu 400 lei.

3. Dotațiunea dela Stat conform bugetului general al statului.

4. Spesele cancelariei protopopești conform concluzului sinodal Nr. 62 din 1914.

5. Uzufuctul grădinei și a casei tractuale.

II. Dela parohie:

1. Sesiunea parohială.

2. Stolele legale.

3. Intregirea dotației dela stat conform legilor în vigoare.

Toate dările și sarcinile publice după sesiunea parohială și casa protopopească le va suporta protopopul.

Reflectanții la acest post se avizează, ca în termenul indicat să înainteze subsemnatului Consiliu eparhial recursele lor instruite cu documentele de cvalificațiune, prescise în §-ul 53 din Statul organic și prin concluzul con-

gresual Nr. 111 din 1888 și anume: să dovedească cvalificațiunea cerută reflectanților la parohiile de clasa primă, să producă testimoniu de bacalaureat (maturitate) și să dovedească prin atestat că au împlinit cel puțin 5 ani în serviciul bisericesc sau școlar cu succes deplin mulțumitor și că prin zelul, capacitatea și diligența lor s-au distins pe terenul bisericesc-școlar.

Arad, din ședința plenară a Consiliului eparhial ort. român ținută în 3 Octomvrie 1928.
Consiliul Eparhial ort. rom. Arad.

Nr. 4322 | 1928,

Pentru deplinirea postului de protopresbiter în tractul vacant Belinț, se publică concurs cu termen de 30 zile, socotite dela ziua ce urmează după prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”, cu dotațiunea.

I. Dela protopopiat.

1. Retribuțiunea lunară de 550 lei dela consiliul eparhial.

2. Birul protopopesic dela fiecare preot din tract 50 kgr. după parohiile de cl. I. 40 kg. după parohiile de cl. II. și 30 kg. după parohiile de cl. III. alternativ, într'un an grâu, în celalalt porumb.

3. Dotațiunea dela stat conform bugetului general al statului.

4. Spesele cancelariei protopopești conform concluzului sinodal No. 62 din 1914.

II. Dela parohia centrală Belinț.

1. Sesiunea parohială în extensiunea ei de azi;

2. Stolele legale.

3. Intregirea dotației dela stat conform legilor în vigoare.

Locuință protopopească nu este.

Toate dările și sarcinile publice după sesiunea parohială le va suporta protopopul.

Reflectanții la acest post se avizează, ca în termenul indicat să înainteze subsemnatului Consiliu eparhial recursurile lor instruite cu documentele de cvalificațiune, prescrisă în §-ul 52 din Statutul organic și prin concluzul congresual Nr. 111 din 1888 și anume: să dovedească cvalificațiunea cerută reflectanților la parohiile de cl. primă, să producă testimoniu de bacalaureat (Maturitate) și să dovedească prin atestat, că au au împlinit cel puțin 5 ani în serviciul bisericesc sau școlar cu succes deplin și că prin zelul, capacitatea

și diligența lor s'au distins pe terenul bisericesc-școlar.

Arad, din ședința plenară a Consiliului eparhial ort. român ținută în 3 Octomvrie 1928
Consiliul Eparhial ort. român Arad.

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. 3: Revetiș, se publică concurs cu termen de 30 zile.

Dotație: 1. Sesi parohială întregită la 32 jugh. 2. O cânepiște 3. Casă parohială. 4. Stole și bir legal. 5. Intreg're de salar dela stat.

Contribuția după beneficiul său o va plăti alesul.

Recursurile adresate Consiliului parohial se vor înainta Oficiului protopresbiterial din Buteni. Reflectanții din alte dieceze sunt obligați a dovedi în scris învoirea P. Sf. Sale Episcopului nostru că pot concura la aceasta parohie.

Cu consensul Cons. par. aprobat de Cons. Eparhial sub Nr. 4709/1928.

F. Roxin protopop

—□—

2—3

Conform rezoluțiunei Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 3966 | 1928 se publică concurs pentru îndeplinirea postului de capelan cu drept de succesiune pelângă parohul Traian Terebențiu din parohia de clasa I. Galșa cu termen de alegere 30 de zile dela prima publicare în foia oficioasă a Eparohiei.

Venitele împreunate cu acest sunt.

1. 1/2 bir în ban, 1/2 stole, 1/2 sesle beneficiată în trecut de numitul paroh, precum și una cânpiște.

2 Intregirea dotațiunei preoțești dela stat, până când se va pune în curgere salarul de capelan din partea statului; parohul Traian Terebențiu se obligă să dea capelanului 1/3 din retribuția ce o primește dânsul dela stat.

3. Neîind în comună casă parohială, de locuință se va îngriji alesul capelan.

4. Alesul va suporta dările după beneficiu și va catehiza fără nici o remunerație la școalele la care va fi designat și va predica totdeauna când va fi de rând.

Dela recurenți se cere cvalificațiune pentru parohii de clasa primă.

Reflectanții din alte eparhii, au să obțină învoirea Prea Sf. Sale Părintelui Episcop eparhial.

Compențenții în termenul regulamentar au să se prezinte în Sf. biserică ort. rom din Galșa, pentru a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratorie, iar concursurile adresate Consiliului parohial ort. rom. din Galșa se vor înainta oficiul protopopesic ort. rom. din Șiria.

Galșa la 1 Aprilie 1928.

Consiliul parohial ort. român.

În conțelegere cu *Mihail Lucașia*, protopop

—□—

2—3

Pentru ocuparea postului de cantor la parohia ort. rom. din Recaș prin aceasta se publică concurs.

Termenul concursului este 19 Noembrie 1928

Salar: 6 jugh. pământ arător primit în urma reformei agrare și stolele.

Dela recurenți se cere ca afară de cantul în biserică se instruiască elevii școlael și tineretul în răspunsurile liturgice.

Reflectanții se-și înalenteze cererile instruite cu documentele ce posedă, oficiul parohial ort. rom. din Recaș jud. Timiș având a se prezenta în sîta biserică apre a-și arăta desterritatea în cont. și tipic.

Recaș din ședința conzillului parohial ort. rom. ținută la 24 Octomvrie 1928.

Iuliu Tioldan
președinte

□

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a parohiei Basarabasa-Brotuna din protopopiatul Hălmagului, în urma dispozițiilor V. Consillu eparhial din Arad Nr. 3862—928, prin acestea se publică concurs cu termen de 30 zile dela apariția acestuia în „Biserica și Școala”

Parohia e de clasa III. Venitele sunt:

1. Sesiua parohială 7 jughere pământ arător și fânaț de dupăcare darea o va solvi comuna bisericească
2. Birul parohial este 15 litri cucuruz sfărmat adus la casa preotului
3. Stoale legale dela botezuri conunii și înmormântări,
4. Casa parohială de prezent e nelocubilă, deci până la alte dispoziții parohul va îngriji pe spesele sale de locuință, închirind eventual casa fostului paroh în Băsărăbeasa, fiind alesul să locuiască în parohie.
5. Intregirea dotației preoțești dela Stat pentru care parohia nu la respundere.

Reflectanții la acest post sunt poștiți ca recursele lor ajustate în regulă cu documentele prescise, să le înalenteze adresate Consillului par. din Băsărăbasa-Br. la acest oficiu în Hălmagiu cu eventuale atestate de serviciu prestat pe teren bisericesc și școlar, iar cei din alta dieceză vor avea să ceară binecuvântarea P. S. Sale Domnului Episcop eparhial din Arad. Sub durata concursului reflectanți, cu știrea prealabilă a protopopului sunt poștiți să se prezenteze la a. biserică din Băsărăbasa spre a liturgisi eventual a predica făcându-se astfel cunoscuți poporului.

Consillul parohial din Băsărăbeasa din ședința sa dela 3 Iunie 1928.

În conțelegere cu: *Cornel Lazăr* protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a parohiei de clasa III. din Obârșia-Tânavița, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare acestuia în „Biserica și Școala”.

Venitele sunt:

1. Birul parohial 15 litri de cucuruz sfărmat adus la casa preotului, dela fiecare nr. de casă locuită atât din matră cât și din fille.

2. Stoalele legale după botezuri conunii și înmormântări.
3. Casa parohială nefiind alesul va avea să se îngrijească de locuință din mijloacele sale.
4. Intregirea dotației dela Stat, pentru care parohia nu la răspundere.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poștiți ca recursele lor adresate Consillului parohial din Obârșia-T. să le înalenteze în termenul desus P. O. Oficiul protopopesc din Hălmagiu și sub durata concursului să se prezenteze cu prealabila știre a protopopului, la a. biserică din Obârșia, spre a se face cunoscut poporul liturgisind ori predicând; cel din alte dieceze vor avea să producă documentele prescise în Regulamentul pt. parohii, certificat dela P. S. Episcop al Aradului, prin care l să dă binecuvântare arhierască să poată concura la aceasta parohie.

Consillul parohial ort. rom. din Obârșia-T. din ședința sa dela 14. Octomvrie 1928.

În conțelegere cu *Cornel Lazăr* ppopul Mălmajului

□

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. 3; Roșia-Șebieș, se scrie concurs cu termen de 30 zile.

Dotație: 1. Sesiua parohială întregită la 32 jugh.
2. O cânepiște.
3. Un intravilan.
4. Bir și ștoale legale.
5. Intregirea desalar dela stat.

Contribuția după beneficiar său o va plăti alesul.

Recursele adresate consillului par. din Roșia, se vor înalenteze Oficiul protopresbiteral din Buteni. Reflectanții din alte diecese va trebui să dovedească în scris involrea P. S. Sale de a putea concura la aceasta parohie.

Cu consensul Consillului par. aprobat de Cons. Eparhial sub No, 4628 | 1928.

F. Roxin protopop,

—□—

2—3

Redactor responsabil: SIMION STANA.

Cenzurat: Prefectura Județului.